

**UNIVERSITATEA „PETRE ANDREI” DIN IAȘI
FACULTATEA DE DREPT**

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Petre Andrei “ din Iasi
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Licenta
1.6 Programul de studii / Calificarea	Licenta

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Drept civil.Sucesiuni						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Irina Cehan						
2.3 Titularul activităților de seminar							
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestru	6	2.6 Tip de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei*	OB.

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					22
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual					94
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Drept civil.Teoria generală Drept civil.Persoanele Teoria generală a obligațiilor Drept civil. Contracte
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Cursul se desfășoară în formă fizică
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Seminarul se desfășoară în formă fizică

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Utilizarea adecvata a conceptelor, teoriilor , paradigmelor si metodologiilor din domeniul juridic;</p> <p>CUNOȘTINȚE</p> <p>C1.1. Descrierea conceptelor, teoriilor, paradigmelor si metodologiilor utilizate in domeniul dreptului succesoral – 1credit;</p> <p>ABILITĂȚI</p> <p>C1.3. Utilizarea limbajului specific dreptului succesoral și a instrumentelor de logică juridică in elaborarea unor argumentari specifice acestui domeniu, în scris și oral -1credit;</p> <p>C1.5. Folosirea limbajului specific dreptului succesoral în elaborarea proiectelor profesionale;</p> <p>C.3. Aplicarea legislației românești, a legislației europene și a celorlalte instrumente juridice internationale</p> <p>CUNOȘTINȚE</p> <p>C3.1. Identificarea normelor juridice ale sistemului de drept românesc, european și a altor norme juridice internaționale relevante în materia dreptului succesoral – 1credit;</p> <p>C3.2. Explicarea și interpretarea normelor juridice naționale specifice dreptului succesoral prin utilizarea cunoștințelor însușite;</p> <p>ABILITĂȚI</p> <p>C3.3. Identificarea prevederilor legale din legislația românească, aplicabile într-un context determinat; - 1credit;</p> <p>C3.4. Realizarea studiului juridic și distingerea între prevederile relevante față de cele irelevante care au incidență în rezolvarea unor situații specifice;</p> <p>C5. Aplicarea cunostintelor necesare in culegerea datelor si informatiilor referitoare la o problema de drept concreta</p> <p>CUNOȘTINȚE</p> <p>C5.1. Identificarea surselor de informare în domeniul dreptului succesoral (legislatie, doctrina si jurisprudenta) aplicabile la o problemă concretă de drept în această materie, incluziv utilizarea bazelor de date juridice;</p> <p>C5.2. Explicarea si interpretarea legislatiei, doctrinei și jurisprudenței referitoare la o problemă concretă de drept succesoral;</p> <p>ABILITĂȚI</p> <p>C5.3. Selectarea informațiilor juridice necesare pentru rezolvarea unei spețe în domeniul dreptului succesoral-1 credit;</p> <p>C5.5. Elaborarea de proiecte profesionale utilizând legislatia, doctrina și jurisprudența în materia</p>
--------------------------------	--

	<p>dreptului succesoral;</p> <p>C6. Utilizarea legislației în vigoare în analiza situațiilor juridice, în încadrarea lor corectă din punct de vedere juridic și în soluționarea lor.</p> <p>CUNOȘTINȚE</p> <p>C6.1. Identificarea corectă a reglementărilor în vigoare și utilizarea raționamentelor juridice, cu valorificarea acestora în comunicarea profesională;</p> <p>C6.1 Explicarea și interpretarea modului în care fenomenul juridic se intersectează cu situațiile de fapt (modul în care o situație de fapt dobândește semnificații în plan juridic) – 1 credit;</p> <p>ABILITĂȚI</p> <p>C6.3. Soluționarea problemei de drept pe care o ridică o situație de fapt, prin utilizarea raționamentelor juridice- 1 credit;</p> <p>C6.4. Realizarea selecției corecte și argumentate între mai multe soluții care pot fi date unei situații de fapt;</p> <p>C6.5. Elaborarea unui studiu sau a unui proiect profesional pornind de la încadrarea juridică a unei situații de fapt</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice domeniului – 1 credit;</p> <p>CT2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă (cu elemente de interdisciplinaritate), cu respectarea palierele ierarhice ;</p> <p>CT3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație străină internațională.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	<p>Scopul acestei discipline este formarea unei atitudini științifice față de instituțiile dreptului civil și, în special, față de dreptul succesoral, transmiterea către studenți a cunoștințelor necesare referitoare la dreptul de moștenire, moștenirea legală, moștenirea testamentară, transmisiunea moștenirii, indiviziunea și împărțeaua moștenirii. Studiul dreptului succesoral se axează pe cunoașterea, înțelegerea și explicarea regulilor specifice și aplicabile moștenirii legale și testamentare).</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>înțelegerea corelației dintre diversele instituții ale dreptului civil</p> <ul style="list-style-type: none"> • însușirea noțiunilor de bază din cadrul materiei succesiunilor • înțelegerea și însușirea principiilor devoluțiunii legale a moșteniri • explicarea poziției și rolului fiecărui participant la dezbateră succesorală • descoperirea și înțelegerea mecanismului de transmisiune succesorală a moștenirii • corelarea cunoștințelor teoretice cu abilitatea de a le aplica în practică • dezvoltarea abilităților de a acționa de pe poziția fiecărei părți din proces, a notarului public, a avocatului, consilierului juridic, judecătorului în soluționarea cauzelor de drept succesoral • manifestarea unei atitudini responsabile față de pregătirea continuă, cunoașterea operativă și aplicarea corespunzătoare a noilor legi sau a modificărilor legislative și a jurisprudenței

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Cap.1	Cursul nr. 1 NOȚIUNEA ȘI CARACTERELE JURIDICE ALE MOȘTENIRII 1. Noțiunea și caracterele juridice ale moștenirii 2. Felurile moștenirii DEȘCHIDEREA MOȘTENIRII 1. Data deschiderii moștenirii 2. Locul deschiderii moștenirii	prelegerea, explicația, conversația euristică	2 ore
Cap.2	Cursul nr.2 CONDIȚIILE GENERALE PENTRU A MOȘTENI 1. Capacitatea de a moșteni 2. Vocația de a moșteni 3. Nedemnitatea succesorală	prelegerea, explicația, conversația euristică	4 ore
Cap.3	Cursul nr.3 PRINCIPIILE DEVOLUȚIUNII LEGALE 1. Noțiunea de moștenirea legală și de devoluțiune legală 2. Principiul chemării la moștenire în ordinea claselor de moștenitori 3. Principiul proximității gradului de rudenie în cadrul aceleiași clase de moștenitori 4. Principiul egalității gradului de rudenie în cadrul aceleiași clase de moștenitori 5. Principiul egalității gradului de rudenie în cadrul aceleiași clase de moștenitori și de același grad 6. Reprezentarea succesorală	prelegerea, explicația, conversația euristică	2 ore
Cap.4	Cursul nr.4 MOȘTENITORII LEGALI 2. Clasa I de moștenitori - descendenții defunctului 3. Clasa a II-a de moștenitori - ascendenții privilegiați și colaterali privilegiați 4. Clasa a III-a de moștenitori - ascendenții ordinari 5. Clasa a IV-a de moștenitori - colaterali ordinari 6. DREPTURILE SOȚULUI SUPRAVIEȚUITOR	prelegerea, explicația, conversația euristică	2 ore
Cap.5	Cursul nr.5 TESTAMENTUL 1. Definiția și caracterele juridice ale testamentului 2. Conținutul testamentului 3. Condițiile de fond și de formă ale testamentului 4. Felurile testamentului 5. Revocarea voluntară a testamentului 6. Testamentul internațional	prelegerea, explicația, conversația euristică	4 ore
Cap.6	Cursul nr.6 LEGATELE 1. Noțiunea și condițiile legatelor		4 ore

	2. Efectele legatelor 3. Ineficacitatea legatelor 4. Dezmoștenirea 5. Execuțiunea testamentară	prelegerea, explicația, conversația euristică	
Cap.7	Curs nr.7 REZERVA SUCCESORALĂ, COTITATEA DISPONIBILĂ ȘI REDUCȚIUNEA LIBERALITĂȚILOR 1. Rezerva succesorală 2. Cotitatea disponibilă 3. Reducțiunea liberalităților excesive	prelegerea, explicația, conversația euristică	2 ore
Cap.8	Curs nr.8 TRANSMISIUNEA MOȘTENIRII 1. Opțiunea succesorală 2. Vocația la moștenire. Titularii dreptului de opțiune succesorală 3. Termenul de opțiune succesorală 4. Acceptarea moștenirii 5. Renunțarea la moștenire 6. Sezina 7. Petiția de ereditate 8. Certificatul de moștenitor	prelegerea, explicația, conversația euristică	2 ore
Cap.9	Curs 9 MOȘTENIREA VACANTĂ 1. Noțiunea de moștenire vacantă 2. Natura juridică a drepturilor succesore ale statului 3. Administrarea provizorie a bunurilor moștenirii 4. Somarea succesibililor 5. Constatarea și preluarea moștenirilor vacante 6. Titularii dreptului de vacanță succesorală 7. Intrarea în stăpânirea moștenirii vacante și răspunderea pentru pasiv 8. Desființarea moștenirii vacante	prelegerea, explicația, conversația euristică	2 ore
Cap. 10	Curs 10 PARTAJUL SUCCESORAL ȘI RAPORTUL DONAȚIILOR. PROCEDURA SUCCESORALĂ NOTARIALĂ 1. Noțiunea și obiectul partajului succesoral 2. Persoanele care pot cere partajul succesoral 3. Partajul succesoral voluntar 4. Raportul donațiilor 5. Plata datoriilor 6. Partajul de ascendent 7. Deschiderea procedurii succesore notariale 8. Dezbaterile moștenirii 9. Întocmirea încheierii finale a procedurii notariale 10. Lichidarea pasivului succesoral 11. Eliberarea certificatului de moștenitor	prelegerea, explicația, conversația euristică	4 ore curs online

Bibliografie

Referințe principale:

1. Irina Cehan, *Drept civil. Succesiuni* – suport de curs online;
2. Dan Chirică, *Tratat de drept civil. Succesiunile și liberalitățile*, Editia a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2017;
3. Francisc Deak, Romeo Popescu, *Tratat de drept succesoral*, Editia a IV-a, actualizată și completată, 3 volume

(Volumul I. *Mostenirea legala*, Volumul II. *Mostenirea testamentara*, Volumul III. *Transmisiunea si partajul mostenirii*), Ed. Universul Juridic, București, 2019.
4. Liviu Stanculescu, *Mostenirea. Doctrina si jurisprudenta*, Ed Hamangiu, Bucuresti, 2017

Referințe suplimentare:

1. Gabriel Boroi, Liviu Stanculescu, *Institutiile de drept civil in reglementarea noului Cod civil*, Ed. Hamangiu, București, 2012;
2. Liviu Stanculescu, *Curs de drept civil Succesiuni Teste grila*, Editia a 2-a revazuta si adaugita, Ed Hamangiu, Bucuresti, 2015;
3. Marilena Uliescu (coordinator), *Noul Cod civil. Comentarii*, Vol. II, Universul Juridic, Bucuresti, 2010.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Cap.1	1. Caracterile juridice ale transmisiunii succesiunii. Deschiderea succesiunii	expunerea, explicația, conversația euristică, problematizarea	2 ore
Cap.2	2. Condițiile legale pentru ca o persoană să poată moșteni	expunerea, explicația, conversația euristică, problematizarea	2 ore
Cap.3	3. Devoluțiunea succesorală legală	expunerea, explicația, conversația euristică, problematizarea	6 ore
Cap.4	4. Devoluțiunea succesorală testamentară	expunerea, explicația, conversația euristică, problematizarea	4 ore
Cap.5	5. Limitele dreptului de a dispune prin act juridic de bunurile ce alcătuiesc o moștenire	expunerea, explicația, conversația euristică, problematizarea	4 ore
Cap.6	6. Dreptul de opțiune succesorală	expunerea, explicația, conversația euristică, problematizarea	2 ore
Cap.7	7. Transmisiunea moștenirii	expunerea, explicația, conversația euristică, problematizarea	2 ore
Cap.8	8. Procedura succesorală notarială. Dovada calității de moștenitor	expunerea, explicația, conversația euristică, problematizarea	2 ore
Cap.9	9. Indiviziunea și împărțeala moștenirii	expunerea, explicația, conversația euristică, problematizarea	4 ore

Bibliografie:

1. Fl.A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei (coord.), *Noul Cod civil, Comentariu pe articole*, Ed. C.H. Beck, București, 2012;
2. Viorel Mihai Ciobanu, Mihail Udroi, Rodica Constantinovici (coord.), *Teste grilă*, Editura Solomon, București, 2017;
3. Ilioaara Genoiu, *Culegere de teste grila pentru licenta si pentru concursuri de primire in profesie*. Editia a 2-a, Ed.C.H. Beck, București, 2022;
4. Gabriela Răducan ș.a., *Teste grilă pentru concursuri și examene*, Ediția a 7-a, Editura Hamangiu, București, 2016.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Continutul cursului corespunde așteptărilor reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale, dar și exigentelor angajatorilor din domeniul științelor juridice, în ceea ce privește competențele profesionale și transversale dobândite de către absolvenții facultăților de drept. Este imperios necesar ca orice profesionist în acest domeniu (fie el magistrat, procuror, avocat, jurisconsult, etc.) să posedă cunoștințe solide în materia succesiunilor.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Cunoașterea noțiunilor teoretice	Examen semestrial	70%
10.5 Seminar/ Laborator	Activitatea desfășurată la seminar: participarea la discuții, rezolvarea de spete din practica judiciară civilă, întocmirea și prezentarea de referate, participarea la teste scrise, etc.	Evaluare pe parcurs, în forma orală și scrisă	30%
10.6 Standard minim de performanță: - Utilizarea adecvată a limbajului juridic de specialitate în cadrul unei dezbateri cu temă dată - cunoașterea instituțiilor specifice dreptului succesoral, specificitatea moștenirii legale și a celei testamentare, precum și aspecte practice esențiale			

Data completării:
26.09. 2023

Titular de curs: Lector univ. dr. Irina
Cehan

Titular de seminar: Lector univ. dr.
Irina Cehan

Data avizării în departament

Director de departament